

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР "ДУШІ ЛЮДСЬКОЇ ДОБРОТА"

В напівзатемненому залі звучить музика Ф. Шуберта "Діва/Аве/Марія"?
На екрані слайд "Мадонна с младенцем" /из кн. "Картины итальянских мастеров из музеев.../

Голос диктора:

*Все упованіє моє
На тебе, мій пресвітній раю,
На милосердіє твоє,
Все упованіє моє,
На тебе, мати, возлагаю,
Святая сила всіх святих
Пренепорочная, благая.*

Т.Г.Шевченко "Марія"

/Світло вимикається/.

I ведучий. Милосердя, доброта. Ще з часів давньоруських благодійність була в традиціях нашого народу. Цілком природнім і закономірним вважалося допомогти знедоленому, нещасному, поділитися шматком хліба, дати притулок безлюдному, захистити старість і немічність, порятувати хворого чи каліку, заступитися за беззахисного і скривдженого.

II ведучий. Доброта і чуйність, співпереживання і щиросердечність, уміння розділити чужий біль, вчасно підтримати у важку хвилину, розрадити в горі й біді – це в характері нашого народу.

I ведучий. Саме таким був безкорисливий порив мільйонів людей, котрі прийшли на допомогу багатостраждальному народові Вірменії після страшного землетрусу; Україні, Білорусії – після аварії на Чорнобильській АЕС, трагедії в Таджикистані.

Читець:

*Не говори про доброту,
Коли ти нею сам не сяєш
Коли у радощах витаєш,
Забувши про чужу біду.
Бо доброта не тільки те,
Що обіймає тепле слово
В цім почутті така основа,
Яка з глибин душі росте.
Коли її не маєш ти,
То раниш людяне в людині.
Немає вищої святині,
Ніж чисте саяво доброти.*

О. Довгий

II ведучий. Доброта, милосердя – багатоликі. Потреба в них повсякчас. Навіть тоді, коли немає біди. Навіть там, де гори спокійні й твердь земна не хитається під ногами.

І ведучий. Милосердя й доброта – як два крила, на яких тримається людство. Як же могло так статися, що милосердя втратило сьогодні свою цінність, а його зміст звівся в основному до милостині. Невже для того, щоб виіскрити доброту із наших сердець, потрібні землетрус? Чи Чорнобильська катастрофа?

Хіба без них не можна бути милосердним? Хіба в звичайному плині днів немає людей, які потребують допомоги?

ІІ ведучий. На Україні проживає майже два мільйони самотніх людей. Близько 200 тис. з них проживають в будинках-інтернатах, їх об'єднує самотність і самотність.

І ведучий. У злигоднях живуть 5 тис. і наших земляків. Близько 1 тис. з них мешкають в напіврозвалених халупах. 7 тис. – ті, хто отримує мізерну пенсію. Є і таких чимало, які існують на межі бідності. Сумні цифри, незвичні. Та це правда життя.

ІІ ведучий. Важко уявити люди страждають не від того, що нащодень не мають свіжого хліба, а через те, що не чують вкрай необхідного "Добрий день",
(Звучить музика).

Читець:

*Кажімо більше ніжних слів
Знайомим, друзям і коханим
Нехай комусь тепліше стане
Від зливи наших почуттів.
Нехай тих слів солодкий мед
Чиюсь загоїть рану
(Чи перший біль, чи то останній) –
Коли б то знати наперед!
Кажімо більше ніжних слів.
Комусь всміхаймось ненароком.
То не життя людське коротке.
Короткі в нас слова черстві
Кажімо більше ніжних слів...*

І.Вовк

І ведучий. Лікування добротою потребують не тільки хворі й самотні, а й цілком благополучні і здорові люди, в яких душа черства й глуха до чужого горя. Лікування милосердям потрібне і тим, хто не бачить і не чує кривди й болю, несправедливості, горя. Із такими сліпими, глухими треба терпеливо говорити, будити їх словом життєлюбним і проникливим.

"Треба, щоб за дверима кожної задоволеної, щасливої людини стояв хто-небудь з молотком і постійно нагадував би стуком, що є нещасні.." так писав письменник-гуманіст А. П. Чехов.

Читець:

*Не нарікай на глухість душ людських
І не гостри в злобі на них зубів...
А ти, що людям доброго зробив,
Що вимагаєш доброти від них?
Чого мовчиш, подумай і збачи,*

*Але уже з низької висоти.
І зваж, і переваж, а хто є ти?
І зваживши, нікого не вини.
А сам в своє більмо душі заглянь.
Чи там, хоч раз добром світила рать
І променем зорилося святим?
І ти збагнеш, що до твоїх страждань
Не відгукнеться власна глухомань
А ти шукаєш в людях доброти..*

О.Когачун

II ведучий. Мудрі французи кажуть: "От якби то молодість знала, якби ж то старість могла..." Гей-гей, старість – не радість, ніхто її не жде, всяк прихитряється відсунути її небажаний прихід. Та ба, вона підкрадається несподівано, раптово впаде, як сніг на скроні, і ти з печальною розсудливістю розумієш, – усе краще вже було, все в минулому. А з тобою лише спомини та недуги, самота та немічність.

Добре, коли за своєї життєвої зими звив тепле гніздечко родинне, коли довкола променяться рідні усмішки, дзвенить дитячий сміх. А як цього немає...

(Звучить музика О. Рахманінова "Всеношное бдение")

I ведучий. Будинок пристарілих, сумне пристановище на схилі літ. Хоч там непогано. Тут не бачиш людей у рваному одязі, тут готують досить пристойну їжу, показують кінофільми і т. д.

Чому старі радіють, коли звідси їх забирають, чому просто на очах в'януть, почувши новину, що їх відправляють в будинок пристарілих.

(Виходять на сцену).

Молодий чоловік: Все гаразд, мамо, документи в будинок пристарілих оформлені. Там вам буде добре... Спокій, тиша, обслуговування... І ми не набридатимемо. Звісно, інколи будемо заглядати.

Мати: Одна тепер, назавжди одна... Ідуть геть найрідніші, без котрих життя не матиме сенсу, стане байдужим настільки, що втратить ціну.

Чоловік: То що все, мамо? Ми ж не куди-небудь, а в будинок пристарілих. Там вам буде краще, ніж з нами... Вона розуміє, що діти відправляють її в зал чекання перед похоронною процесією.

Читець: (на фоні музики К. Новицького Бандура)

*Гей, то в святу неділеньку,
То рано-раненько
То не усі дзвони дзвонять,
То сини свою неньку,
Удову стареньку,
Із свого подвір'я ізгоняють,
Де старший за руку веде,
Середній у плечі витихає,
А найменший ворота одчиняє.
Її бідну кляне-проклинає.
"Ой іди ж ти, мати,*

*Куди-небудь собі прожити,
Бо ти нам невдобра,
Проти діла не способна,
Ото ж тобі шлях-дорога
Широкая й довга!*

Укр. народна дума "Бідна вдова і три сини"
(Музика включається)

Читець:

*Людина чуйна
Й пса не вижене із двору,
Коли проживає
Десяток-другий літ,
Охороняючи садок його й комору,
Притулок дасть,
Поїсти дасть, як слід.
А зла –
І рідну матір виражає,
Коли нема вже користі від неї
Зате на людях
Розточа елею:
Він рідний син,
Вона ж чомусь –
Чужа..*

(Мелодія Баха "Чакона")

II ведучий. Гіркі материнські сльози, гіркі як полин, і пекучі такі. Чи буває в світі щось гірше? Їй би внуків бавити своїх. Їй би горнути їх до серця. А вона, обнявшись з самотністю, тихо журиться біля вікна. Мамо, мамо! — почулося бабі Наталі. І вона, незважаючи на свої 83 роки кинулась до вікна. Чи не сини це на дворі гукають її? Ні! Знову почулося. Далеко залетіли сини, думає старенька. А я ж так давно їх бачила.

I ведучий. Одинокість сивим полотном цвіте попід вікнами бабці Ярини. Не живу, а доживаю – з гіркотою мовить вона.

– Ще хоча б раз подивитись на сина, то й померати вже можна, бо важко піти з цього світу, не попрощаючись з ним. А він все не йде. Де ж ви сини? Де ж ви соколята? – виглядають матері у вікно. Вже й очі видивились. А їх все нема.

Читець.

*Шануйте матерів.
Мені болить, коли матуся,
Що має дочок і синів,
Живе одна, мов та бабуся,
На схилі посивілих днів.
Працює вдень, не спить ночами.
І часто зрошує сльозами
Тверду подушку на зорі*

*Скотину порас в дворі
А вдень копає на городі
Уста шепочуть: "Світе мій!"
Як важко жити мені одній!
Одна-однісінька та й годі!..
Цим віршем нагадуть хотів:
Шануйте, друзі, матерів!*

К.Прохоренко

II ведучий. Виховує мати синів, доньок, надіється, що буде до кого на старість прихилитися. А вони, розлетівшись по світу, довго-довго не навіднуються до отчого порогу. Лише скупі листи приходять час від часу. Подібні одна на одну телеграми. А коли нарешті знайдуть хвилину, щоб відвідати, нерідко це буває надто пізно, зі скрипом відчиняються перекошені двері, застогне пошарпана віконниця і додолу підстреленою горлицею впаде материнська любов...

Читець:

*Допоки нас чекають наші мами,
І доки виглядають нас батьки,
Провідуймо, та не лише листами,
Хоч дорогі їм і скупі рядки.
Коли неждано вдарять в дзвони далі,
Тоді на все, на все знайдеться час.
Але не сльози, не вінок печалі –
Уже ніщо не виправдає нас.
Заниє жаль у щирім слові "Мамо"
І чайкою здригнеться синя вись.
Провідуймо і завжди пам'ятаймо,
Що можемо запізнитися колись.*

О.Богачук

Читець:

*Крізь дощ, крізь сніги і тумани,
Чи дороги туман обснує
Приїжджайте частіше до мами,
Повертайтеся в дитинство своє.
Забувайте обов'язок в тому,
Не марнуйте дрібницями дні
Приїжджайте до рідного дому,
Розвесняйте в нім душі свої.
Там ростуть чорнобривці і м'ята,
Де пройшли ваші дні золоті,
Лиш не можуть там вічними стати
Руки мамині – крила святі.
Щоб не мучила совість потому –
Не приносьте батькам ви печаль,
Бо для них ви – сонячний промінь
То ж не гасніть у рідних очах.*

Л.Пасько

І ведучий. А старість не обминути. Здається кожен має про що пам'ятати. Через те хочеться крикнути: "Люди схаменіться! Ви також будете старі, немічні, і ваші діти та онуки матимуть моральне право відвернутися від вас".

Читець.

*Любімо матерів, любімо дуже,
Бо й справді не вертаються літа...
До хати стежка враз не заросте.
Та з кожним літом вуцає й верта,
Стрічають нас усякі матері –*

*Не забувайте про слова привітні,
Не забуваймо,
Бо як нам без них –
Бо їм без нас нема на світі світу,
... шляхи з глибин палкі й холодні.
І як би тавм до них хто не взивав –
Голос матері ...
Він і сьогодні
Охороняє сина, оклика
Нехай то буде вік чи мить – байдуже
Час не кида вічне в забуття...
І в біді всі перешкоди здужа,
Матерями дане нам життя.*

Мироненко

Голос диктора:

*Та пішли, пішли сирітки по світі блукати
По світі блукати, матері шукати ...
Сирітськими слізеньками земля напоїлась
– Мамо, моя Рідненька, куди ж ти поділась?
(Виходить)*

ІІ ведучий. Дитинство починається з теплих материнських рук, рідної домівки. Ця аксіома актуальна для всіх часів і народів. Та на превеликий жаль оця найсвятіша і найніжніша пора, перші кроки у світ дорослих починається з чужих людей і інтернатських закладів. Діти-сироти, діти-напівсироти. Кому з них краще? Не знаю. Мабуть і тим, і тим погано. Не знають батьківської ласки. Ніхто їх не приголубить, і це тоді, коли батьки живі здорові!

Читець:

*То не вітер, то не буйний
Що дуба ламає:
То не лихо, то не тяжке
Що мати вмирає:
Не сироти малі діти,
Що неньку сховали:
Їм зосталась добра слава*

Могила зосталась.
Засміються злії люди
Малій сиротині
Вилле сльозами могилу –
Серденько спочине.
А тому, тому на світі,
Що йому зосталось?
Кого батько і бачив
Мати одиуралась?
Що зосталось байстрюкові?
Хто з ним заговорить?..
Ні родини, ні хатини:
Шляхи, пісні, горе...

Т.Шевченко

(Музика звучить)

І ведучий. Трирічного Сашка мати залишила на вокзалі. Його ровесника Ігоря кинула на дитячому майданчику, поклавши до кишені пальто записку з проханням влаштувати дитину в дитячий будинок на виховання... Нехай доля буде милосердною, нехай росте під Хрестом. Та по всьому. Єдине, що дала, крім життя, сподівання на чинюсь добру волю. Чи божу, чи людську... Чи справді усміхнеться їм доля, чи ласкавою буде вона для всіх тих, що прийшли у цей світ небажаними, чужими для найрідніших людей?

І ведучий. У сирітських дітей багато що є. Затишні спальні, на ліжках новенькі ковдри. В їдальні смачний борщ, велика бібліотека і спортивний зал, світлі класи. Діти як діти. Безтурботно бавляться на дозвіллі, а вночі спросоння ніжно цілують маму. Вони часто розмовляють ночами.

(Діалог хлопчика і дівчинки 5-6 років)

— Тебе ще не ніхто не забрав?

— Ні.

— А чого?

— Бо кашляю.

— А я сплю тихо.

— Тоді тебе виберуть.

— В мене нема дому, і мами нема, і тата нема і нікого нема Одна я.

І ведучий. Сім'я для дитини не тільки перше гніздо, а й школа життя, і тому немає для неї більшого горя ніж сирітство.

Читець:

Чи я українець?

Чи я окраянець?

З якого я краю,

І чий я окраєць?

Якої хлібини

Я крихта солона?

Яуїй нелюдинці

Я виходець з лона?

*Яка мене мати
На світ народила
Без роду, без імені
В люди пустила
Лежав і мовчав
Я під небом високим
І в небі відлунням
Пішли її кроки..
Світи оніміли
У мить без надії,
Матусю!
Шевченкові плачуть Марії
Всі покритки, наймички
Горді синами.
Ой чули б ви, мамо,
Як кликав я "Мамо!"
І нині я кличу:
"Знайдіться, матусю!"
За те, що вродила, тобі поклонюся!
(Звучить музика "Великое славословие").*

І ведучий. З давніх-давен дзвони, окрім богослужіння, повселюдно використовувались і як набат для сповіщення про якесь лихо, біль, на сполох під час пожежі, ворожого нашествя.

ІІ ведучий. Сьогодні дзвони б'ють на сполох, закликаючи нас до Милосердя, Доброти. Бо тільки милосердя робить нас справжніми людьми,

І ведучий. Друзі! Добродії! Поряд з нами живуть, а може доживають свої останні дні ті, кому допомогти можемо тільки ми – я, ваші сусіди або колеги. Зараз, сьогодні, завтра – може бути пізно.

(Слайд знімається. Музика підсилюється).

Читець: Люди! Будьмо милосердні! То самі милосердя доступімо!

Читці: Будьмо милосердні!

І ведучий. "Бо суд немилосердний на того, хто не вчинив милосердя.

ІІ ведучий. Милосердя – бо ставиться вище за суд".

(Музика стихає.

На закінчення звучить пісня "Дай нам, бог" на сл. Є. Евтушенко).